

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ
АВІАПІДПРИЄМСТВА**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВОГО ПРОЄКТУ**

**Освітньо-професійна програма
«Економіка підприємства».
Спеціальність 051 «Економіка».
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».
Другий (магістерський) рівень вищої освіти**

Київ 2023

Укладачі: д.е.н., професор, професор кафедри економіки повітряного транспорту Пілецька Саміра Тимофіївна;

д.е.н., доцент, професор кафедри економіки повітряного транспорту Вовк Ольга Миколаївна.

Рекомендовано до друку кафедрою економіки повітряного транспорту. Протокол № 19 від 04.09.2023 р..

Управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства. Методичні рекомендації до виконання курсового проєкту. Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства». Спеціальність 051 «Економіка». Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Другий (магістерський) рівень вищої освіти. / уклад.: С.Т. Пілецька, О. М. Вовк. К. : НАУ, 2023. 16 с.

Методичні рекомендації складені відповідно до робочої програми дисципліни «Управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства», містять вимоги, завдання та рекомендації до виконання курсового проєкту.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньо-професійної програми «Економіка підприємства».

1. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

Курсовий проєкт за своєю сутністю є завершеним самостійним дослідженням здобувача вищої освіти за однією із важливих проблем управління фінансово-економічною безпекою підприємства. На підставі курсового проєкту кафедра визначає рівень підготовки здобувача вищої освіти, ступінь оволодіння ним теоретичними знаннями та вміннями використовувати набуті в процесі навчання знання для здійснення пошуку відповідної наукової та практичної інформації про фінансово-економічні явища та процеси, виконання фінансового аналізу досліджуваної проблеми, пошук та обґрунтування шляхів вдосконалення наявної ситуації в сфері управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

Метою курсового проєкту є закріплення, поглиблення та систематизація одержаних в процесі навчання знань з дисципліни «Управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства», відпрацювання вмінь використовувати отримання знання для дослідження актуальних наукових проблем в економіці.

Виконання курсового проєкту з дисципліни «Управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства» є складовою частиною навчального процесу. Завданнями курсового проєкту є:

- відпрацювання навичок та вмінь узагальнювати теоретичні матеріали і працювати з літературою;
- набуття навичок працювати із статистичними довідниками і аналізувати практичну економіко-фінансову інформацію;
- розвиток вмінь чітко обґрунтовувати власні висновки, рекомендації та пропозиції, щодо вдосконалення існуючої практики в галузі досліджувальної проблеми;
- закріплення оволодіння студентом в ході навчання системним та комплексним підходом, сучасною методологією та методикою здійснення досліджень, інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування фінансово-економічних рішень.

В процесі написання курсового проєкту студент повинен здійснити аналіз наукових публікацій з питань формування і структурування системи фінансово-економічної безпеки на підприємствах авіаційного транспорту, самостійно виконати оцінку стану системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємства.

Програмні компетентності, які дає можливість здобути курсовий проєкт з дисципліни «Управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства»:

ІК Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Фахові компетентності, які дає можливість здобути курсовий проєкт з дисципліни «Управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства»:

ФК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

ФК13. Здатність самостійно здобувати нові знання, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки підприємства

ФК14. Здатність виявляти перспективи технічного та економічного оновлення авіаційної галузі та авіапідприємства, формувати концепцію та стратегію їх довгострокового розвитку

Програмні результати навчання, які дає можливість досягти курсовий проєкт з дисципліни «Управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства»:

ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН4. Розробляти та управляти соціально - економічними проєктами та комплексними діями з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально - економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризику.

ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ПРН16. Виявляти та систематизувати ключові макротренди функціонування підприємств різного типу, аналізувати сучасні моделі корпоративного управління та будувати рекомендації щодо їх оптимізації, застосовувати відповідні сучасні методи та інструменти.

ПРН19. Використовувати проєктний підхід в управлінні авіапідприємствами при адаптації до економічного стану України в умовах євроінтеграційних процесів та їх вплив на гармонізаційні процеси розвитку авіаційної галузі.

2. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

Курсовий проєкт - це самостійне науково-практичне дослідження, яке дає змогу оцінити якість знань студента, його вміння застосовувати їх на практиці. Курсовий проєкт має бути надрукована на аркушах паперу формату А-4 (210*297 мм), (шрифт Times New Roman, розмір 14, інтервал 1,5). Текст друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве-30 мм, праве-15 мм, верхнє та нижнє -20мм, а також абзац 1,27см.

Робота повинна містити вступ, теоретичну частину, практичну частину, висновки та список використаних джерел. Обсяг роботи – не менше 50 стор., літератури – не менше 50 джерел.

Під час виконання курсового проєкту необхідно враховувати:

1. Курсовий проєкт слід виконувати на аркушах формату А4.

2. Вибір варіанта здійснюється за порядковим номером списку груп.
3. Вихідні дані та результати розрахунків надаються із зазначенням одиниць розміру.
4. Всі аналітичні дані зводяться в таблиці.
5. Розрахунки проводяться з точністю до однієї десятої.
6. Обов'язковим є посилання на джерела при презентуванні статистичних даних.

3. ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

Провести аналіз теоретичних основ формування комплексної системи фінансово-економічної безпеки на авіаційних підприємствах та оцінити стан системи фінансово-економічної безпеки українського авіапідприємства з урахуванням загроз і тенденцій у змінах середовища підприємства на основі застосування сучасних інструментів економічного та фінансового аналізу.

4. ЗМІСТ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

При виконанні курсового проєкту особливу увагу треба приділяти правильній побудові і наочності таблиць, графіків і діаграм. Вони мають бути логічним продовженням викладених теоретичних положень і служити основою для відповідних висновків. Заголовки таблиць, схем, графіків і діаграм повинні відображати основний зміст ілюстрованого матеріалу. У таблицях мають бути вказані одиниці виміру, назва об'єкта і часовий простір дослідження, а в графіках і діаграмах – масштаб.

Таблицям і іншим видам графічного матеріалу рекомендується давати окрему нумерацію.

Зміст роботи повинен відповідати плану, який, у свою чергу, має відображати сутність теми, що розглядається, її внутрішню структуру й логіку дослідження.

Під час написання курсового проєкту слід ознайомити із законодавчими нормативними документами з вибраної теми, публікаціями в періодичних економічних виданнях, підібрати відповідну літературу.

Курсовий проєкт складається з розділів:

1. Вступ
2. Теоретична частина.
3. Практична частина. Оцінка стану комплексної системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємства.
4. Висновки
5. Список використаних джерел
6. Додатки

5. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Теоретична частина містить обґрунтовані на основі останніх публікацій (за останні 3 роки) теоретичних положень з обраної тематики. Обов'язковим є перелік використаних джерел і посилання на них, наявність графічного матеріалу (таблиць, рисунків), дотримання структури наукового дослідження, а саме:

- актуальність дослідження;
- анотація ,
- постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які опирається автор;
- формулювання цілей курсового проєкту (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з новим обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновки, зроблені в результаті дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Обсяг теоретичної частини: від 10 до 20 сторінок. Об'єктом дослідження є сфера авіаційного транспорту.

Перелік теоретичних питань:

1. Фінансово-економічна безпека авіапідприємства як економічна категорія
2. Наукові інтерпретації формування системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємств.
3. Підходи до структуризації системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємств.
4. Кадрова безпека як складова комплексної системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємства.
5. Інформаційна безпека як складова комплексної системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємства.
6. Організаційна безпека як складова комплексної системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємства.
7. Методологічні положення формування безпеки авіапідприємства.
8. Підходи до оцінювання комплексної фінансово-економічної безпеки діяльності авіапідприємства
9. Система критеріїв визначення стану комплексної системи фінансово-економічної безпеки підприємства.

10. Процесне управління формуванням служби економічної безпеки авіапідприємства.
11. Характеристика прийомів та методів діагностики фінансово-економічних загроз.
12. Розвиток і впровадження соціально-економічних проєктів та їх вплив на фінансово-економічну безпеку авіапідприємств.
13. Сучасні моделі корпоративного управління фінансово-економічною безпекою авіапідприємства.
14. Аналіз законодавчого забезпечення управління економічною безпекою авіапідприємства.
15. Стандартизація систем фінансово-економічної безпеки авіапідприємств.
16. Методи оцінювання можливих ризиків щодо погіршення фінансово-економічної безпеки авіапідприємств
17. Методи оцінювання соціально-економічних наслідків управлінських рішень щодо фінансово-економічної безпеки авіапідприємств.
18. Кібербезпека й захист інтелектуальної власності як напрям забезпечення фінансово-економічної безпеки авіапідприємства.
19. Поняття та регулювання авіаційної фінансово-економічної безпеки.
20. Політико-правовий захист авіапідприємств та екологічна безпека
21. Гармонізаційні процеси забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств авіаційної галузі.
22. Проєктний підхід в управлінні фінансово-економічною безпекою авіапідприємств при адаптації до економічного стану України в умовах євроінтеграційних процесів.
23. Вплив євроінтеграційних процесів на фінансово-економічну безпеку авіапідприємств.
24. Інтеграція системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємств до європейського простору.
25. Макроекономічні тенденції розвитку авіації та їх вплив на фінансово-економічну безпеку авіапідприємств України.
26. Сучасні інформаційні технології дослідження стану авіаційних підприємств.

6. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Практична частина містить опис і оцінку системи економічної безпеки авіапідприємства. З наведеного переліку вітчизняних авіапідприємств

необхідно провести аналіз стану фінансово-економічної безпеки (за останні 3 років). Варіант обирається за порядковим номером студента у списку групи:

1. Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Львів» ім. Данила Галицького»
2. Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль»»
3. Державне підприємство «УКРАЕРОУХ»
4. Державне підприємство «Антонов»
5. Державне підприємство "Конотопський авіаремонтний завод АВІАКОН"
6. Державне підприємство «Львівський державний авіаційно-ремонтний завод»
7. Державне підприємство Запорізький авіаційно-ремонтний завод «МіГРемонт»
8. Комунальне підприємство «Міжнародний аеропорт «Київ»» (Жуляни)
9. Приватне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ»
10. Приватне акціонерне товариство «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України»
11. Публічне акціонерне товариство «Український науково-дослідний інститут авіаційної технології».
12. Публічне акціонерне товариство «Дослідно-експериментальний завод № 20 цивільної авіації»
13. Державне підприємство «ЗАВОД 410 ЦА».

Студент може самостійно обрати для аналізу авіапідприємство, що використає після затвердження викладачем.

Характеристика комплексної системи фінансово-економічної безпеки авіапідприємства має включати опис діяльності, системи управління та загроз, що впливають на стані системи і ефективність діяльності.

Аналіз стану системи фінансово-економічної безпеки авіатранспортних підприємств проводять із застосуванням інтеграційних методик. В курсовому проєкті студентам потрібно провести аналіз рівня ефективності системи фінансово-економічної безпеки обраних авіапідприємств за наступними методиками:

1. Семифакторна модель виду:

$$Y_{\text{ФЕБ}} = 67,3 - 0,05X_1 + 30,4X_2 + 6,9X_3 + 7,82X_4 + 5,24X_5 - 0,21X_6 - 0,035X_7, \quad (1)$$

де X_1 – коефіцієнт загальної ліквідності;

X_2 – коефіцієнт фінансової незалежності (автономії);

- X_3 – коефіцієнт обіговості капіталу підприємства;
- X_4 – валова рентабельність продажів;
- X_5 – рентабельність власного капіталу;
- X_6 – коефіцієнт придатності основних засобів;
- X_7 – фондівіддача.

Інтерпретація результатів оцінки за формулою (1) наступна:

$Y'_{EB} \geq 100$ – високий рівень безпеки;

$Y'_{EB} \in [88, 99]$ – безпечні підприємства;

$Y'_{EB} \in [80, 87]$ – достатньо безпечні підприємства;

$Y'_{EB} \in [72, 79]$ – небезпечні підприємства;

$Y'_{EB} \leq 71$ – кризовий рівень економічної безпеки

2. Модель Альтмана визначає загрозу банкрутства - як фінансову неспроможність суб'єкта господарювання оплатити пред'явлені фінансові документи можна передбачити з допомогою "Z-рахунка":

$$Z = 3,3K_1 + 1,0K_2 + 0,6K_3 + 1,4K_4 + 1,2K_5 \quad (2)$$

де Z – індекс ймовірності банкрутства;

K_1 – показник рентабельності активів, яких розраховано на підставі прибутку;

K_2 – показник віддачі від активів;

K_3 – показник покриття за ринковою вартістю власного капіталу;

K_4 – показник рентабельності активів, який розраховано на підставі нерозподіленого прибутку;

K_5 – показник частки оборотних активів у сукупній вартості активів.

Якщо Z-рахунок 1,8 і менше, то ймовірність банкрутства є дуже високою;

від 1,81 до 2,7 - висока;

від 2,8 до 2,9 банкрутство можливе;

при показнику 3 і вище ймовірність банкрутства дуже мала. Вважається, що цей показник дає 95% ймовірності точного визначення очікуваного банкрутства.

3. R - модель прогнозу ризику банкрутства має наступний вигляд:

$$K = 8,38K_1 + K_2 + 0,054K_3 + 0,63K_4 \quad (3)$$

де K_1 - оборотний капітал/актив;

K_2 - чистий прибуток/власний капітал;

K_3 – виручка від реалізації/активи;

K_4 - чистий прибуток/інтегральні витрати.

Ймовірність банкрутства підприємства у відповідності зі значенням моделі R визначається таким чином (табл. 1).

Таблиця 1

Ймовірність банкрутства підприємства

| Значення R (коефіцієнту ймовірності банкрутства) | Ймовірність банкрутства, % |
|---|----------------------------|
| Менше 0 | Максимальна (90-100) |
| 0-0,18 | Висока (60-80) |
| 0,18-0,32 | Середня (35-50) |
| 0,32-0,42 | Низька(15-20) |
| Більше 0,42 | Мінімальна (до 10) |

4. Модель Ліса визначає вірогідності банкрутства при аналізі підприємств і показує дещо завищені оцінки, оскільки значний вплив на підсумковий показник надає прибуток від продажів, без врахування фінансової діяльності і податкового режиму.

$$Z = 0,063X_1 + 0,092X_2 + 0,057X_3 + 0,001X_4 \quad (4)$$

де X_1 — відношення оборотного капіталу до всіх активів;

X_2 — відношення прибутку від реалізації до всіх активів;

X_3 — відношення нерозподіленого прибутку до всіх активів;

X_4 — відношення власного капіталу до позичкового капіталу.

Мінімальне значення $Z < 0,037$.

5. Модель Таффлера це лінійна регресійна модель, що використовується для оцінки фінансового здоров'я підприємства:

$$Z = 0,53X_1 + 0,13X_2 + 0,18X_3 + 0,16X_4 \quad (5)$$

де X_1 — відношення прибутку від реалізації продукції до короткострокових зобов'язань;

X_2 — відношення оборотних активів до зобов'язань;

X_3 — відношення короткострокових зобов'язань до всіх активів;

X_4 — відношення власного капіталу до позичкового капіталу.

Якщо $Z > 0,3$, то у підприємство є успішним та йому не загрожує банкрутство, а якщо Z менше ніж $0,2$, то банкрутство більш ніж імовірно.

Проведений аналіз необхідно узагальнити в порівняльні таблиці та показати динаміку зміни стану фінансово-економічної безпеки. У висновках до практичної частини потрібно акцентувати увагу на описі факторів, що ймовірно стали причинами отриманих значень.

7. ВИСНОВКИ

У висновках узагальнюються результати дослідження теоретичного питання із зазначенням особливостей розвитку підприємств авіаційного транспорту, впливу на формування комплексної системи фінансово-економічної безпеки в авіаційному секторі транспортної галузі. Студент має описати фактори, що впливають на ефективність системи фінансово-економічної безпеки, завдання превентивного управління системою безпеки. Також потрібно розкрити перспективи розвитку теорії управління комплексною системою фінансово-економічної безпеки авіапідприємств.

Висновки мають містити узагальнення отриманих значень показників стану фінансово-економічної безпеки досліджуваного авіапідприємства за останні три роки, опис тенденцій і характеру впливу факторів зовнішнього і зовнішнього середовища. Також потрібно зазначити складові системи безпеки досліджуваного підприємства і описати загрози, що впливають на діяльність авіапідприємства.

8. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел оформлюється з використанням розробленого 2015 році Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (приклад оформлення бібліографічного списку). У тексті посилання на використані джерела слід вказувати порядковим номером, виділеним двома квадратними дужками, згідно з переліком джерел (позиція цитованого видання у списку літератури, сторінка, наприклад, [16, с. 17]). Статистичні джерела та наукові публікації слід використовувати за останніх три роки. Кількість використаних джерел – не менше 30, в т.ч. праці науковців Національного авіаційного університету за тематикою дослідження.

9. ДОДАТКИ

У додатки виносяться фінансові звіти досліджуваного підприємства, таблиці, що перевищують 1 сторінку. Додатки позначаються великими буквами українського алфавіту (крім И та Ђ). В межах одного додатку можна

розміщувати кілька таблиць або рисунків, що повинні нумеруватись (наприклад, табл. А.1, табл. А.2; рис. А.1, рис А.2).

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Андрієнко М. М., Кушнірова К. С.** Виклики інноваційного розвитку для підприємств України // Progressive research in the modern world. Proceedings of the 3th International scientific and practical conference. Science Publisher. Boston, USA. 2022. pp. 615-622. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-progressive-research-in-the-modern-world-1-3-12-2022-boston-ssha-arhiv/>
2. **Ареф'єва О.В.** Конкурентоспроможність підприємств у міжнародному цифровому просторі: *монографія* К.: НАУ, 2019. 342 с.
3. **Ареф'єва О.В., Ковальчук А. М.** Економічний механізм підтримання фінансової безпеки підприємства через антикризове управління та реінжиніринг. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 6 т.3 (264). С. 76-82
4. **Ареф'єва О.В., Ковальчук А.М.** Забезпечення економічної безпеки підприємства через мотивацію персоналу до стратегічних змін. *Проблеми економіки*. 2020. №4. С. 126-133
5. **Ареф'єва О.В., Ковальчук А.М.** Мотиваційне управління економічною безпекою підприємств: *монографія*. К.: НАУ, 2023. 212 с.
6. **Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Лістрова М.С.** Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3>
7. **Варналій З.С.** Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації. К: Знання України. 2020. 424 с.
8. **Васюткіна Н. В., Смірнова А.С.** Формування стратегічних орієнтирів забезпечення економічної безпеки підприємства як засобу підвищення конкурентоспроможності. *Бізнес-інформ*. 2022. № 09, с. 53-59
9. **Вовк О.М.** Детермінанти модернізації підприємств інфраструктурної сфери: теорія, методологія, практика. Київ, ФОП Маслаков, 2020. 480 с..
10. **Вовк О.М., Ковальчук А.М., Долгополова Ю.А.** Закономірності розвитку транспортних підприємств в умовах структурних зрушень регіонів. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Вип. 3(77). С. 99-104.
11. **Вовк О.М., Косенков Д.С.** Модернізаційні орієнтири реалізації інвестиційної стратегії на підприємствах транспортної інфраструктури

України. Зб. тез доп. МНПК «Вектори розвитку науки, освіти та суспільства в умовах глобалізації». Полтава: ЦФЕНД, 14 липня 2022. С.25-27.

12. **Данілова Е.** Концепція системного підходу до управління економічною безпекою підприємства: монографія. *Publishing House «European Scientific Platform»*, 2020. 342 с. <https://doi.org/10.36074/danilova.kontseptsia-2020> .

13. Економічна безпека підприємства: підручник. За заг. ред. А. М. Дідика - Львів: НУ «Львівська політехніка», ТЗОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019.624 с.

14. **Небава М. І., Міронова Ю. В.** Економічна безпека підприємства : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2017. 73 с.

15. **Пілецька С., Храпач В.** Диверсифікація як метод підвищення економічної ефективності підприємства в післявоєнний період. Економіка та суспільство. 2023. Випуск №48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-23>

16. **Пілецька С.Т.** Система інформаційного забезпечення фінансової незалежності підприємств. *Сталий розвиток економіки*. №3, 2010. С.290-295.

17. **Пілецька С.Т.** Формування конкурентної стратегії аеропорту в умовах невизначеності. *Бізнес Інформ*. 2022. №10. С. 193–198. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-193-198>.

18. **Пілецька С.Т., Ануфрієва М.О.** Формування конкурентної стратегії підприємства в умовах економіки знань: теоретичний підхід. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 9/2. С. 37–40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-35>. URL : efp_09-2_2022.pdf

19. **Пілецька С.Т., Копча Ю. Ю., Камишна С. Ю.** Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117. URL : <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>. URL : https://www.business-inform.net/article/?year=2022&abstract=2022_6_0_108_117

20. **Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю.** Формування стратегії забезпечення фінансової безпеки підприємства. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023 рік. Том 8. № 2. С.224—230. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-2-32>

21. **Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Кравчук Н.М.** Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства Науковий журнал. *Вісник економічної науки України*. №1 (42). 2022. С.64–68. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).64-69](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).64-69).

22. **Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Лукаржевська – Мялик В.М.** Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3> URL : <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726>
23. **Пілецька С.Т., Лункіна І.Ю.** Стратегічно орієнтований економічний потенціал підприємства. *Економіка. Фінанси. Право. № 9/1*, 2022 С.17-23. DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2022.9\(1\).4](https://doi.org/10.37634/efp.2022.9(1).4).
24. **Пілецька С.Т., Мягих І.М.** Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємств в умовах економіки знань. *Економіка та суспільство*, (53). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-29>.
25. **Сафонік Н., Дудік А.** Особливості формування системи економічної безпеки авіапідприємств в умовах трансформаційних перетворень. *Економіка та суспільство*, 2022. (45). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-9>
26. **Сафонік Н.П., Богомол К.С.** Загальні аспекти застосування гендерно орієнтованого підходу у сфері трудових відносин та підприємницькій діяльності. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 35. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-10>.
27. **Сімкова Т.О., Белий М.В.** Система управління виробничим потенціалом підприємства. Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, 13-14 квітня 2023 р. Київ, НАУ, 2023. 187-189 с.
28. **Сімкова Т.О., Євстратенко В.В.** Ефективність використання виробничого потенціалу транспортного підприємства. *Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції*. 1-3 бер. 2023. К.: НАУ, 2023. С. 160-163.
29. **Смерічевський С. Ф., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т.** [Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві.](#) *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>
30. **Korytko T., Piletska S.** Model of the Adaptive Management System of an Industrial Enterprise in the Conditions of Industry 4.0. *Economic Herald of the Donbas. Quarterly scientific journal*. Kyiv – Poltava. № 4 (70). 2022. С. 76-80. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2022-4\(70\)-76-80](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2022-4(70)-76-80)
31. **Korytko Tetyana, Piletska Samira, Bohutska Olha.** Mechanizm zarządzania potencjałem innowacyjnym przedsiębiorstw w warunkach gospodarki cyfrowej. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu* 2022, vol. 97, no. 2, pp. 71-80 DOI: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0016.2113>.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

КУРСОВИЙ ПРОЄКТ

з дисципліни «Управління фінансово-економічною безпекою
авіапідприємства»

Виконав (ла):

Студент (ка) _____ групи

(П.І.П. студента (ки))

Перевірив:

(посада)

(П.І.П. викладача)

Київ 20__